

Studia Biblica Slovaca

Ročník 10

2018

Číslo 2

Offprint

Studia Biblica Slovaca je recenzovaný vedecký časopis zameraný na skúmanie Svätého písma Starého a Nového zákona predovšetkým zo stránky filologickej, historickej, exegetickej a teologickej.

Ročník X (2018), číslo 2

Vydáva Rímskokatolícka cyrilometodská bohoslovecká fakulta Univerzity Komenského v Bratislave, Kapitulská 26, 814 58 Bratislava 1, IČO 0039786510.

Vedecké kolégium/Advisory board: Reimund BIERINGER (Leuven, B) – Georg BRAULIK OSB (Wien, A) – Peter DUBOVSKÝ SJ (Roma, I) – Pavol FARKAŠ (Nitra, SK) – Massimo GRILLI (Roma, I) – Leslie HOPPE OFM (Chicago, USA)

Šéfredaktor: Blažej ŠTRBA (Badín, SK)
Zástupca šéfredaktora: Jozef JANČOVIČ (Bratislava, SK)
Redaktor pre recenzie: František TRSTENSKÝ (Spišské Podhradie, SK)
Výkonný redaktor: Martina KORYTIAKOVÁ (Roma, I)

Redakčná rada /Editorial board: Jaroslav BROŽ (Praha, CZ) – Juraj FENÍK (Košice, SK) – Júlia Daniela ISKROVÁ OP (Ružomberok, SK) – Róbert JÁGER (Euclid, USA) – Peter JUHÁS (Münster, D) – Branislav KLUŠKA (Ružomberok, SK) – Róbert LAPKO (Košice, SK) – Libor MAREK (Detroit, USA) – Jaroslav RINDOŠ (Bratislava, SK) – Milan SOVA (Bratislava, SK) – Jozef TIŇO (Bratislava, SK) – Gabriela Ivana VLKOVÁ OP (Olomouc, CZ)

Za lektorovanie všetkých článkov zodpovedá redakčná rada.

Obálka: Martin Mičko

Na príprave publikácie sa podieľali: Alessandro Coniglio OFM, Štefan a Clare Macko, Zuzana Očkájková a Lucilla Mária Tongel'ová SDR.

Príspevky v slovenčine, češtine a v angličtine (od zahraničných autorov) alebo knihy na recenziu prosíme poslať na adresu redakcie: *Studia Biblica Slovaca*, Banská 28, 976 32 Badín (Slovakia), redakcia@biblica.sk.

Príspevky sa požadujú v elektronickej podobe, podľa možnosti v textovom editore Microsoft Word. Ak sú používané iné fonty písma pre hebrejštinu a gréčtinu ako v programe BibleWorks, tak upresniť aké, prípadne preposlať používaný font spolu s príspevkom. Príspevok typu štúdia, poznámka alebo reflexia musí byť doplnený abstraktom a jeho anglickou verziou, anglickým názvom príspevku, max. piatimi kľúčovými slovami v slovenčine/češtine a angličtine, zoznamom bibliografie a kontaktom na autora príspevku. Nevyžiadané rukopisy sa nevracajú. Redakcia si vyhradzuje právo upraviť titulok a vykonať potrebnú jazykovú a štylistickú úpravu prijatých príspevkov. Spresňujúce podmienky pre prispievateľov sú dostupné na www.biblica.sk.

Články časopisu sú abstrahované v dvoch svetových periodikách: *Old Testament Abstracts* ISSN 0364-8591 a *New Testament Abstracts* ISSN 0028-6877.

S povolením Arcibiskupského úradu v Bratislave zo dňa 3. júna 2014

Prot. N. 2229/2014

Studia Biblica Slovaca

Printed in Slovakia, 12/2018

Vychádza dvakrát do roka.

Cena: 6 €

ISSN 1338-0141

EV 3744/09

Recenzie

MARCHESELLI, Maurizio: *Studi sul vangelo di Giovanni. Testi, temi e contesto storico* (AnBib 9), Roma: Pontifical Biblical Institute, Gregorian & Biblical Press, 2016. 470 s. ISBN 978-88-7653-697-7.

Podľa slov známeho biblistu Johanna Beutlera SJ, je Maurizio Marcheselli predstaviteľom novej generácie talianskych biblistov – exegetov. Stal sa známym už svojou dizertačnou prácou (2006), venovanou tzv. dodatkovej 21. kapitole Evanjelia podľa Jána. Odvtedy publikoval výsledky svojej výskumno-exegetickej práce v mnohých odborných a vedeckých časopisoch, kolektívnych monografiách a konferenčných zborníkoch. V druhej polovici minulého storočia sa v odbornom svete objavili hlasy, ktoré sa snažili interpretovať štvrté evanjelium ako reprezentanta sektárskeho kresťanstva, zameraného jedine na spásu vlastnej skupiny veriacich. Maurizio Marcheselli s týmto smerovaním nesúhlasí a stavia sa aj proti tendencii chápať jánovské kresťanstvo ako náhradu Izraela, jeho viery a inštitúcií.

Charakteristickou črtou Marcheselliho prístupu je skutočnosť, že namiesto metódy Redaktionsgeschichte, hypotéz prameňov a klasickej literárnej kritiky, validne aplikuje predovšetkým synchronické, syntaktické a sémantické metódy, a špeciálne naratívnu metódu, ktorá je pre jánovské texty mimoriadne vhodná. Marcheselli však nezanedbáva ani výsledky výskumu v oblasti diachronických metód, ako je konkrétne vplyv synoptických evanjelií na Jánovo (Lovaňská škola) a analýza dôležitých textov Starého zákona a myšlienkových smerov obdobia Druhého chrámu. Marcheselliho publikácia obsahuje výsledky jeho viacročného exegetického a biblicko-teologického bádania a delí sa na tri časti: 1. časť (8 príspevkov), 2. časť (5 príspevkov), 3. časť (4 príspevky). Vo všetkých príspevkoch je možné cítiť pozadie hebrejských koreňov jánovských textov, niekedy explicitne, inokedy menej. Takýto hermeneutický prístup autor preferuje v porovnaní s tými, v ktorých sa pri výklade uprednostňujú helenistické pramene.

Príspevky v prvej časti publikácie sa sústreďujú na exegézu selektovaných textových perikop Jánovho evanjelia, konkrétne: Jn 6 (chlieb života); Jn 9 (hriech a hriešnici); Jn 12,32; Jn 19,19-22 (jánovské spoločenstvo a nápis na kríži Ježiša Krista). Tento príspevok bol publikovaný aj v slovenskom jazyku: „Nápis na kríži a jánovská komunita (Jn 19,19-22)“. In: Blažej Štrba (ed.): *Studia Biblica Slovaca* 2007, KBD, Svit 2008, 75-88. V Marcheselliho publikácii ďalej nájdeme

interpretáciu textov: Jn 20,1-18.29. Tri príspevky sú venované 21. kapitole Jánovho evanjelia: text ako znovu-premyslenie (reflexia), dôvod a cieľ dodatkovkej kap. 21 (s hodnotením dôležitých exegetických hypotéz) a osoba Zmŕtvychvstaleho.

Príspevky v druhej časti publikácie sa venujú štúdiu špecifických tém Evanjelia podľa Jána: 1. Písma Izraela: exegetický a hermeneutický proces v jánovskom spoločenstve; 2. Smrť a nesmrteľnosť v Jánovom evanjeliu; 3. Vernosť ako konštitutívna črta modlitby v Jánovom evanjeliu; 4. Prítomnosť proroka Ezechiela vo štvrtom evanjeliu prostredníctvom alúzií; 5. Úloha Ducha vo svedectve a jeho univerzálne poslanie v Jánovom evanjeliu.

Príspevky v tretej časti sú venované nasledujúcim historicko-teologickým témam: 1. Antijudaizmus vo štvrtom evanjeliu? Prezentácia a bilancia najnovších myšlienkových smerov v exegetickom bádání. 2. Antijudaizmus Jánovho evanjelia a kritické zhodnotenie takéhoto obvinenia; 3. Naratívny profil skupiny „Židia“ v texte Jn 1–12; 4. Jánovo evanjelium v judaizme: identita a myšlienkové napätia.

Publikácia *Studi sul vangelo di Giovanni* okrem bohatej odbornej literatúry (383 titulov) obsahuje aj veľmi užitočný index autorov, citátov a gréckych termínov. Kniha Maurizia Marcheselliho je ďalším pozitívnym príspevkom k šíreniu novších pohľadov na text, teológiu a interpretáciu štvrtého evanjelia v odbornom biblickom a akademickom svete.

*Pavol Farkaš
Rímskokatolícka cyrilometodská bohoslovecká fakulta
Univerzita Komenského v Bratislave
Kapitulská 26
814 58 Bratislava
Slovenská republika*

Obsah

Edgar KELLENBERGER

Bezmenné božské sily v Starom zákone? Debata s Erhardom
Gerstenbergerom 107-120

Mathew OLICKAL

„PÁNOVA sláva“ v kňazských púštnych tradíciách:
Diskutovaný prípad Numeri 14,10 121-141

Bernard GOSSE

42 generácií v Ježišovej genealógii v Mt 1,1-17 a symbolizmus
čísla 42 ako prekliatia alebo požehnania v Biblii a v Egypte 142-151

Poznámky

Adriana ALEXYOVA

Návrh štruktúry Knihy Numeri 152-158

Steven S. FASSBERG

Poznámka k elipse predložky *bet* pred podstatnými menami בית
a פתח 159-164

Abstrakty a recenzie 165-176

Správy a oznamy 177-180

Contents

Edgar KELLENBERGER

Faceless Divine Energies in the Old Testament? A Conversation
with Erhard Gerstenberger 107-120

Mathew OLICKAL

The “Kabod Yahweh” in the Priestly Wilderness Traditions:
Numbers 14:10 as a Case Study 121-141

Bernard GOSSE

The 42 Generations of the Genealogy of Jesus in Matt 1:1-17, and
the Symbolism of Number 42, Curse or Blessing, in the Bible and
in Egypt 142-151

Notes

Adriana ALEXYOVÁ

A Proposal for a Structure of the Book of Numbers 152-158

Steven S. FASSBERG

A Note on the Ellipsis of the Preposition *Bet* before the Nouns בית
and פתח 159-164

Abstracts and Reviews 165-176

Communications and References 177-180

ISSN 1338-0141

www.biblica.sk